

Список використаних джерел:

1. Боголюбов В.М. Місце освіти для сталого розвитку в концепціях і стратегіях переходу до сталого розвитку. *Стратегії розвитку екологічної освіти у XXI столітті. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю*. Миколаїв, 2014. С.20-26.
2. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи: веб-сайт. URL: <https://surl.li/zyeoiy>
3. Програма СЕН «Зерна». URL : <https://surl.lt/qtpcuu>

СУЧАСНІ ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ РОЗВИТКУ ЛОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

Кушнір Антоніна, кандидатка педагогічних наук, старша викладачка

Вінницький державний педагогічний університет

імені Михайла Коцюбинського (Україна)

Деркач Людмила, здобувачка ступеня вищої освіти «магістр»

Вінницький державний педагогічний університет

імені Михайла Коцюбинського (Україна)

Під час реформування української освіти на основі концепції «Нова українська школа» (НУШ) було визначено інклюзію як ключовий вектор розвитку. Для здобувачів початкових класів з особливими освітніми потребами (ООП) розвиток логічного мислення є не просто навчальним завданням, а також важливим етапом соціалізації та корекції. Логічні операції (порівняння, класифікація, аналіз) у таких дітей часто формуються із затримкою або мають специфічні особливості, які зумовлені порушеннями уваги, сприйняття чи мовлення. Тому традиційні вербальні методи навчання є малоефективними. Виникає першочергова потреба у впровадженні інноваційних, наочно-дієвих технологій, які враховують індивідуальні можливості кожної дитини [2, с. 18].

Метою даної роботи є обґрунтування доцільності використання адаптованих інноваційних методів (LEGO-технологій, ейдетики, цифрових інструментів) для корекції та розвитку логічного мислення молодших здобувачів освіти з ООП в умовах інклюзивного навчання.

Одним із найпотужніших інструментів у роботі асистента вчителя та корекційного педагога є LEGO-технологія, зокрема методика «Шість цеглинок». Для учнів з ООП (зокрема з порушеннями інтелектуального розвитку, РАС чи мовленнєвими вадами) критично важливою є опора на кінестетику. Керування цеглинками дозволяє «відчути» абстрактні поняття на дотик. Наприклад, вправа «Кольоровий код» (відтворення послідовності кольорів) розвиває не лише логіку, а й зорову увагу та самоконтроль. Завдання на групування цеглинок за розміром або кількістю штирів допомагають сформуванню поняття «більше-менше» та «частина-ціле» без складних словесних пояснень, які можуть бути незрозумілими дитині. Також робота з дрібними деталями стимулює дрібну моторику, що, як відомо, має прямий зв'язок із розвитком мислення та мовлення [4, с. 52].

Важливу роль також відіграють методи ейдетики та мнемотехніки, які базуються на образному мисленні. У учнів з ООП часто переважає права півкуля (образна), тоді як логіка — це функція лівої півкулі. Тому використання мнемотаблиць та піктограм дозволяє «перекласти» логічні задачі на мову зрозумілих образів. Формування асоціативних куштів або карт розуму (Mind Maps) допомагає учням систематизувати інформацію, помічати зв'язки між предметами та явищами, що є основою логічного мислення. Це передусім ефективно для дітей із затримкою психічного розвитку, бо полегшує запам'ятовування алгоритмів дій.

В умовах цифровізації неможливо забувати про гейміфікацію та ІКТ. Спеціалізовані додатки на планшетах (наприклад, розвивальні ігри платформи LearningApps або адаптовані завдання в LogicLike) мають великі корекційні перспективи. Сенсорний екран полегшує взаємодію для дітей з порушеннями моторики (яким важко писати ручкою). Яскрава візуалізація та миттєвий

зворотний зв'язок (звуковий сигнал при правильній відповіді) утворюють «ситуацію успіху», мотивуючи дитину виконувати логічні завдання, які у звичайному зошиті викликали б спротив чи втому [1, с. 95].

Також далекосяжним є використання адаптованих елементів ТРВЗ (Теорія розв'язання винахідницьких задач). Легкі ігри на пошук протилежностей («Навпаки», «Добре-погано») навчають учнів аналізувати властивості предметів та перемагати психологічну інерцію. Для дітей з мовленнєвими порушеннями ці ігри проводяться з застосуванням карток-картинок, що дозволяє їм приймати активну участь у логічних міркуваннях нарівні з іншими учнями класу.

Отже, розвиток логічного мислення здобувачів освіти з особливими освітніми потребами потребує мультисенсорного підходу. Інноваційні методи, такі як LEGO-конструювання, ейдетика та цифрові ігри, слугують не просто як розвага, а як ефективний корекційний засіб. Вони дозволяють подолати бар'єри у навчанні (моторні, психологічні, мовленнєві), посилювати пізнавальну діяльність та приєднувати дитину до освітнього процесу, формуючи навички, які необхідні для майбутнього самостійного життя.

Список використаних джерел:

1. Інноваційні технології в інклюзивній освіті : навч.-метод. посіб. / за заг. ред. О. В. Гаврилова. Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, 2018. 216 с.
2. Колупаєва А. А., Таранченко О. М. Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі : навч.-метод. посіб. Харків : Ранок, 2019. 192 с.
3. Про затвердження Державного стандарту початкової освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 21 лют. 2018 р. № 87. URL : <https://surl.li/ohjnza>
4. Рома Н. Ю. LEGO-технології як засіб розвитку пізнавальної сфери дітей з особливими освітніми потребами. Особлива дитина: навчання і виховання. 2020. № 2. С. 44-52.